STA

№. 149. Sosnowiec, środa 29 czerwca 1927 roku. Cena numeru 10 groszy.

DZIENNIK PRACY EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wynosi miesięcznie

zł. 1.50.

Adres redakcji i administracji: Piłsudskiego Nr. 8, telefon 4-97, telefon mieszk. redaktora: 6-92.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Wydawca: Helena Monsiorska.—Red.: Wiktor Monsiorski.

FILJE: Będzin, hotel Bristol, telef. 5-98; Grodziec ulica Kościuszki; Zawiercie, ulica 3 maja Nr. 13.

Ś. P.

Jan Bachmiński

długoletni kasjer Magistratu miasta Będzina zmarł dnia 27 czerwca 1927 r., przeżywszy 72 lata.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ul. Przecznej Nr. 15 na cmentarz miejscowy nastąpi dnia 29 czerwca o godzinie 7-ej wieczorem.

Cześć Jego światłej pamięci i nieposzlakowanej uczciwości!

Magistrat m. Będzina.

Ś. P.

Jan Bachmiński

długoletni kasjer Magistratu m. Będzina zmarł dn. 27 czerwca 1927 r., w wieku lat 72.

W zmarłym tracimy wielkiego patrjotę i zacnego kolegę. Cześć Jego pamięci.

Wyprowadzenie zwłok z domu przy ul. Przecznej Nr 15 w Będzinie na cmentarz miejscowy odbędzie się dnia 29 czerwca r. b., w środę o godzinie 7-ej wieczorem.

Na smutne te obrzędy zaprasza kolegów, przyjaciół i znajomych

Zarząd Związku Zawodowego Pracowników Miejskich Rzeczypospolitej Polskiej
Oddział w Będzinie.

Złożenie prochów J. Słowackiego na Wawelu.

KRAKÓW, 28.6. Uroczystości dzisiejsze rozpoczęły się o o godz. 9, a zakończyły o godz. 1 i pół po poł. Cały czas padał ulewny deszcz. W pochodzie na Wawel z prochami Wieszcza wzięło udział 365 delegacyj ze wszystkich krańców Polski, a każda z delegacyj niosła wieniec, między którymi było bardzo wiele srebrnych. Kilkanaście delegacyj było w strojach ludowych. Najokazalej przedstawiały się delegacje G. Śląska a wśród nich delegacja kół śpiewaczych z ogromną lutnią srebrną, którą dźwigało 4-ch delegatów.

Przemówienie marsz. Piłsudskiego wygłoszone z ganku Zamku, wywarło doskonałe wrażenie.

Katastrofa autobusowa w Małopolsce wschodniej.

STANISŁAWÓW, 28.6. Na linji autobusowej między Kałuszem a Wojniłowem wydarzyła się katastrofa. Autobus pasażerski wskutek pęknięcia kierownicy spadł do stawu w Babinie. Samochód przewracając się przygniótł cały szereg osób, z których kilka odniosło ciężkie rany. Szczęście jednak, że staw był płytki, wskutek czego nie doszło do większej katastrofy.

Matka, która zamordowała swoich 11 dzieci.

BERLIN, 28.6 Przed sądem przysięgłych w miejscowości Waldshut w Schwarzwaldzie, odbył się proces przeciwko małżonkom Stiegeler oskarżonych o to, że zamordowali wszystkie swoje dzieci przez rozmyślne głodzenie zostały tak osłabione, iż to przyczyniło się do ich śmierci. Oskarżoną Stiegelerową za udowodnione zamordowanie jej ostatniego dziecka skazano na 7 lat ciężkiego więzienia. Mąż został z powodu braku dowodów uniewinniony. Rozmyślnego zabójstwa reszty dzieci nie zdołano Stiegelerom udowodnić

Samochód ciężarowy w przepaści.

Dwudziestu dwuch rannych.

PARYŻ. 28.6. W pobliżu Bodenheim w okupowanej Nadrenji w pobliżu Moguncji spadł z wysokiej szosy w przepaść samochód ciężarowy wiozący z ćwiczeń 25 żołnierzy francuskich.

Dwuch żołnierzy zostało ciężko, 20 lekko ranionych.

Bestjalski napad pod Warszawą.

WARSZAWA, 28.6 Wczoraj wieczorem do ambulatorjum pogotowia ratunkowego przywieziono taksówką postrzeloną w szyję i plecy 19 letnią Zofję Podniesińską (Kapitulna 5)

Raniona i towarzyszki jej zeznały, iż napadnięte zostały na skrzyżowaniu szosy służewskiej i wilanowskiej przez 3 pijanych mężczyzn, którzy dorożką podążali w stronę Służewa.

Zaatakowaną przez pijaków Podniesińska stanęła w obronie swej czci, na co jeden z napastników wyjął rewolwer i dał kilka strzałów, poczem szybko odjechał wraz z towarzyszami

Zarządzone śledztwo wykryło o północy sprawcę bestjalskiej napaści w Służewie, gdzie go aresztowano.

Podniesińską przewieziono do szpitala Dzieciątka Jezus. Stan jej jest bardzo ciężki.

Płyną pieniądze do skarbu

W maju 178.5 miljonów

WARSZAWA, 28.6. Wpływy z podatków i monopoli wynosiły w maju r. b. 178.500.000 zł, czyli o 15.500.000 zł. więcej, niż przewidywano.

W maju r. ub. wpływy skarbu wynosiły zaledwie 121 milj. złotych.

Zdemaskowanie szpiega policji.

WARSZAWA, 28.6. W Kościerzynie na Pomorzu aresztowano urzędnika policji Hermana Blocha, podejrzanego o szpiegostwo. Podczas rewizji znaleziono u niego dokumenty i notatki, świadczące o organizowaniu przez Blocha sieci szpiegowskiej na rzecz Niemiec na terenie powiatów zachodnich.

Pisma donoszą, że...

— Wycieczka polaków amerykańskich, uczestników wojny światowej, która w lipcu przybędzie do Polski, ma złożyć w darze marsz. Piłsudskiemu złotą szablę. Rękojeść będzie artystycznie wykonana i sporządzona ze złota dukatowego.

— Według doniesień z Budapesztu biskup Zichy wygłosił płomienną mowę za przywróceniem monarchizmu na Węgrzech na rzecz kandydata tronu arcyksięcia Ottona.

— W kołach politycznych żywe zainteresowanie wywołała wiadomość, że w porozumieniu z dominjami rząd angielski ma zamiar skoncentrować gros armji ekspedycyjnej na bliskim wschodzie lub w Indjach.

— Według doniesień ze Szwarcwaldu obniżająca się temperatura doszła poniżej zera. Padający w ciągu całego dnia deszcz zamienił się z nadejściem nocy w śnieg który pokrył południową część Szwarcwaldu warstwą 2 centymetrową.

— Na konkursach hippicznych płk. Römmel zajął na „Fagasie" czwarte miejsce w konkursie zwyczajnym.

— Według zapowiedzi kół rządowych, w dniach najbliższych minister skarbu p. Czechowicz zwoła specjalną konferencję prasową, na której udzieli informacyj w sprawie dotychczasowego przebiegu rokowań pożyczkowych.

— P. K. O. obniżyło stopę procentową od pożyczek udzielanych spółdzielniom kredytom i gminnym, oraz kasom oszczędności z 9 na 8 i pół proc.

— Strajk robotników budowlanych w Warszawie po 3 tygodniowem trwaniu został wreszcie zlikwidowany. Przyznano robotnikom 25 proc. podwyżki zarobków.

— Ministerjum skarbu uprzedza właścicieli pożyczek państwowych z roku 1918 i 1920, że podania o wyższe przerachowanie pożyczek można składać do 1 lipca br.

— Urzędnicy prowizoryczni i kontraktowi dotychczas nie korzystali z prawa do otrzymania pożyczek na pensje. Dzięki zabiegom urzędników skarbowych, ministerjum skarbu zajęło w tej sprawie przychylne stanowisko. Niebawem ukaże się w tej sprawie rozporządzenie prezydenta Rzpltej.

— Koło Mont Blanc oberwały się wielkie, około miljon metrów kub. wynoszące masy lodowców, które runęły do rzeki Dora, tworząc w poprzek koryta wał wysokości około 80 metrów. Wstrzymane w biegu wody rzeki wystąpiły z brzegów i zalały okoliczne pola, wyrządzając olbrzymie szkody.

— Transjordanja ma być zamieniona na państwo niezawisłe i ma otrzymać specjalną konstytucję.

— Wyleciała w powietrze motorówka Saiko stojąca na kotwicy w przystani stoczni gdańskiej.

Na motorówce znajdowało się 2 tysiące litrów benzolu. Przyczyną eksplozji był prawdopodobnie wielki upał. Z powodu wybuchu 2 osoby zginęły a 4 zostało ciężko ranne, Motorówka zatonęła.

— W Warszawie została otwarta wystawa psów rasowych. Wystawę zwiedzał komendant główny policji płk. Maleszewski, zwracając specjalną uwagę na psy policyjne, bardzo bogato na wystawie reprezentowane.

Pozatem wystawiono pokaźną ilość psow myśliwskich różnych ras, psów obronnych (podwórzowych) i pokojowych.

Giełda.

Warszawa, 28 6.

Notowania urzędowe:

Warszawa dol. 8.91½
Nowy-Jork 8.93
Londyn 43.45
Paryż 35.04
Wiedeń 125.90
Praga 26.50
Włochy 50.60
Belgja 124.30
Szwajcarja 172.27
Holandja 358.45
Dol. War pryw. ob. 8.93

Tendencja: dla Włoch słabsza, dla reszty niejednolita.

Akcje.

Warszawa, 28.6.

Bank Dyskontowy 130,00
Bank Handlowy 6,80
Bank Polski 125,00 — 123,00 — 126,00
Bank Zw. S. Z. 68,00
Cukier 3.80
Węgiel 79.00 — 76,00 — 78,00
Nobel 37,00 — 40,00
Cegielski 30,00 — 30,50 — 30,00
Lilpop 22,00 — 21,50 — 22,00
Modrzejów 6,70—6,60—6,70
Ostrowieckie 60,00 — 65,00
Rudzki 1,65 — 1,90
Starachowice 64,50 — 68,00
Zyrardów 13,50
Borkowski 2.25 — 2,40
Haberbusch 120,00

Tendencja mocna.

Zagłębie w kleszczach wielkiego przemysłu

Wielki przemysł w Zagłębiu Dąbrowskiem był przez długi czas nieograniczonym władcą terenu, pod którego powierzchnią wyciskał skarby z pod ziemi, a na powierzchni wysysał pot i krew robotniczą.

Za czasów okupacji rosyjskiej orężem przemysłowców był pieniądz. Przekupywani sutemi łapówkami urzędnicy, poczynając od naczelnika powiatu aż do ostatniego stupajki policyjnego czy magistrackiego, — wszyscy pobierali łapówki w gotówce, lub też otrzymywali węgiel, którym następnie paskowali, zarabiając setki i tysiące rubli.

Urzędnicy górniczy, inspektorowie fabryczni, otrzymywali prócz gotówki, mieszkania umeblowane, konie do wyjazdu i t. p. i wiedli żywot jedwabny.

Nic dziwnego, że cała ta zgraja stupajek była na usługach wielkiego przemysłu, na którego skinienie czekali kozacy z nahajami, żandarmi i policja, a administracja spoglądała przez palce na nadużycia podatkowe i na rabunkową gospodarkę samowładnych panów Zagłębia.

Gdy jednak niekiedy przypadkowo wyszły na jaw jakieś nadużycia, których miejscowi urzędnicy zatuszować nie mogli lub nie chcieli z obawy przed władzami wyższemi, wówczas poruszano sprężyny w Petersburgu przez utrzymywanych tam stałych ambasadorów, lub też przez specjalnie wysyłanych posłów, którzy przy pomocy grubych łapówek urywali łeb sprawie.

Dziś czasy się zmieniły. Miejsca stupajek zajęli nieprzekupni urzędnicy polscy, a pozostające na usługach przemysłu magistraty rosyjskie zastąpiły samorządy, które ani mogą, ani chcą wysługiwać się przemysłowcom.

Z tym stanem rzeczy nasi baronowie węglowi pogodzić się nie mogą. To też na każdym kroku starają się przeciwstawić wydawanym zarządzeniom i uchwałom rad miejskich, skarżą je i wnoszą przeciw nim protesty, byle tylko utrudnić władzom spełnianie właściwych zadań, no i pokazać, co potrafią...

Zaznaczaliśmy już kilkakrotnie na łamach naszego pisma, że dzięki wielkiemu przemysłowi wstrzymany jest rozwój naszych miast, które się duszą w uściskach posiadaczy nadań górniczych. Te łańcuchy, te więzy, krępujące życie Zagłębia, starają się wszelkiemi sposobami przerwać i zerwać samorządy miast, a w pierwszym rzędzie magistraty Sosnowca i Dąbrowy — miast, najbardziej odczuwających niewolę i niedolę swych obywateli.

W walce tej wszyscy mieszkańcy powinni zająć zdecydowane stanowisko,— stanowisko obywatelskie, by wytworzyć w ten sposób przyjazną dla władz miejskich atmosferę i zapewnić im zwycięstwo.

Dopóki ludność nie zrozumie należycie, że samorządy nic nie robią na złość, lecz mają jedynie dobro ogólne na celu, do tego czasu przemysłowcy będą tryumfować, a organ ich nie przestanie drwić i ośmieszać wszelkich poczynań władz samorządowych.

Trzeba, by ogół mieszkańców raz wreszcie pojął, że walka o możność rozwoju miast nie jest walką klasową, lecz koniecznością życiową. Jeśli w walce tej zwyciężą wielcy przemysłowcy, wówczas miastom naszym grozi uduszenie się, grozi upadek lub wprost zagłada.

(s.)

Przegląd gospodarczy.

Przed doniosłemi wypadkami w przemyśle hutniczym.

W dniu 15 czerwca skończyło się uprawnienie Polski do sprowadzania z Niemiec dla hut polskich łomu żelaznego (290 000 ton rocznie).

Istnieje prawie zupełna pewność, że Niemcy nietylko nie zobowiążą się do zgody na dostawy dalsze, ale je zabronią, lub conajmniej niezmiernie utrudnią. Sprawa ta posiada dla hutnictwa niezmierne znaczenie. Zamknięcie dowozu niemieckiego wpłynie prawdopodobnie dość znacznie na cenę łomu w Polsce i równocześnie w Niemczech. W Polsce ceny prawdopodobnie będą zwyżkowały, w Niemczech raczej się obniżą.

Brak łomu żelaznego huty będą musiały ewentualnie zastąpić wzmożoną produkcją surówki. Wobec tego, spodziewane jest uruchomienie szeregu wysokich pieców, obecnie nieczynnych, zwiększenie wydajności pieców istniejących i nawet, być może, budowa nowych. Według obliczeń inż. Kuczewskiego, w razie niemożności zastąpienia złomu niemieckiego złomem innym, konieczne byłoby zwiększenie liczby wysokich pieców z posiadanych w roku 1922 — 22 o 8 nowych stutonowych. Pewne posunięcia w tym kierunku już zostały poczynione. Jedna z hut śląskich zwiększa wydajność jednego ze swych wysokich pieców o 80 proc., dwie inne huty śląskie uruchomiły dwa nowe piece i t. d.

Poprawa sytuacji w przemyśle.

Ciekawe zestawienie, ilustrujące stosunki w naszym przemyśle i rozwój ich w ostatnim czasie, ogłoszone zostało w „Wiadomościach statystycznych“.

Uważając liczbę robotników, zatrudnionych w danej gałęzi przemysłu, za wskaźnik poprawy, względnie pogorszenie się stanu tego przemysłu, stwierdzić mo emy, że w r. bieżącym nastąpiła poprawa we wszystkich niemal działach produkcji. Szczególnie silną jest ta poprawa w przemyśle mineralnym, włókienniczym i chemicznym. Poprawy nie wykazuje jedynie przemysł budowlany i spożywczy.

Również zestawienie na podstawie stanu zamówień w przedsiębiorstwach, należących do pewnego działu produkcji, a objętych statystyką, w kazuje poprawę uwidaczniającą się z miesiąca na miesiąc w bieżącym roku. Szczególnie silną pod tym względem jest poprawa w cementowniach, wapiennikach, fabrykach papieru, browarach, młynach i fabrykach obuwia mechanicznego. W pewnej zresztą mierze poprawa stanu zamówień jest następstwem sezonu.

Ubezpieczenie emerytalne robotników

Rezolucje centralnej komisji związków zawodowych.

W związku z projektem o jednolitem ubezpieczeniu emerytalnem, centralna komisja związków zawodowych zorganizowała konferencję, która po dłuższych debatach przyjęła następującą rezolucję:

„Konferencja wyraża przekonanie, że ubezpieczenie na starość i niezdolność do pracy winny być powszechne i obejmować wszystkich robotników fizycznych i umysłowych, bez względu na to, czy mają już obecnie odrębne ubezpieczenie, lub nie.

Konferencja żąda, by zamiast ogólnikowych postanowień art. 243 i 244 projektu ustawy ubezpieczeniowej, rząd już dziś określił jasno warunki, na jakich robotnicy ubezpieczeni w myśl dotychczas obowiązujących ustaw lub z innych tytułów prawnych mają być wcieleni do ogólnego ubezpieczenia, wyrażają przytem żądanie utrzymanie zasady, że przy tem wcieleniu robotnicy danych zakładów posiadających już ubezpieczenia emerytalne, nie mogą być w żadnej mierze poszkodowani w swych prawach, określonych statutami odnośnych zakładów emerytalnych.

Konferencja uważa określenie 65-go roku jako granicy dla renty starczej w wysokim stopniu krzywdzące dla ogółu robotników i żąda wydatnego jej obniżenia. Równocześnie konferencja domaga się wprowadzenia wzrostu renty starczej i inwalidzkiej, w miarę lat przynależności do zakładu, conajmniej w wysokości przewidzianej dla renty wypadkowej.

Wreszcie konferencja żąda zaliczenia czasu dotychczasowej przynależności do kas emerytalnych, a zwłaszcza kas brackich — do wymiaru rent starczych i inwalidzkich“.

Cenne wykopaliska w Lidzie.

Skrzynia z monetami. — Tajemny loch podziemny w zamku Gedymina.

Przy robotach konserwacyjnych, prowadzonych koło ruin jednej z wież zamku Gedymina, natrafiono w piątek 24 bm. wieczorem na skrzynkę z większą ilością starych monet.

Skrzynkę tą znalazła gromadka dzieci, bawiąc się w wykopanej przez robotników ziemi.

Małoletni znalazcy nie wiedząc o wartości skarbu, rozpoczęli handel zamienny monetami, sprzedając sztukę po 2 zł.

Zawiadomiona policja zdołała odebrać tylko kilkanaście sztuk srebrnych monet z czasów Jana III Sobieskiego, Jana Kazimierza, Fryderyka Wilhelma VI pruskiego, które zdeponowano w starostwie.

Pomiędzy znalezionemi monetami znajdować się mają cenne numizmatyczne sztuki monet krzyżackich i tureckich.

Tych jednak nie zdołano jeszcze odebrać z niewłaściwych rąk.

Z polecenia p. Dziadowicza, wicestarosty lidzkiego dalsze roboty ziemne przerwano, wystawiono posterunek policyjny, czekając na specjalną komisję z województwa. Ogólne zaciekawienie budzi w mieście wiadomość, że natrafiono również na jakiś tajemny loch podziemny i oczekuje się dalszych wykopalisk.

Prawa żony w liberalnej Ameryce.

Urzędowa gazeta w Nowym Jorku ogłosiła dosłownie:

— „Żona może wybić swego męża. Oświadcza jednak, że woli oblać go .. gorącą wodą.

Przed sędzią Gottliebem zjawiła się pani John Lacy z czworgiem dzieci, mając przewiązane lewe oko, i oskarżyła swego męża Johna, że urządził piekielną awanturę, powróciwszy w nocy do domu, ponieważ nie miała dla niego wódki. Zapytana, czy mąż ją wybił, potwierdziła i z kolei nieśmiało zapytała, c8by się stało, gdyby na przyszły raz sama przeszła do ataku i uczyniła Johna niezdolnym do walki.

— Mojem zdaniem, rzekł sędzia Gottlie, nic się nie stanie, jeśli pani go raz dobrze obije Niech pani mu następnym razem da dobrą nauczkę.

I zarządził przetrzymanie na kilka dni Johna w areszcie.

— A gdy wyjdzie z więzienia? — pyta pani John.

— Wtedy niech mu pani wsypie kilka kijów.

— Mam lepszą myśl — powiedziała pani Lacy — obleję go wrzątkiem wody.

Sędzia Gottlieb nic na to nie odpowiedział“.

Ładne obyczaje...

Z rady miejskiej w Będzinie.

Przed przystąpieniem do poniedziałkowego posiedzenia rady miejskiej, radni przez powstanie oddali hołd prochom Juljusza Słowackiego. Ponadto wpłynęły do prezydjum rady: nagły wniosek klubu P. P. S. oraz interpelacja w sprawie zwalniania robotników od pracy, ktora została wycofana. Nagły wniosek dotyczył wypadków, jakie miały miejsce, jeden na Koszelowie, gdzie gruzy ściany walącej się stodoły (własność Masalskiej) pokaleczyły dotkliwie 8 letniego Szewczyka, a drugi na Warpiu, gdzie dziecko wpadło do dołu kloacznego. Wnioski przyjęto do wiadomości

Następnie po odczytaniu protokułu z ostatniego posiedzenia, przyjęto do wiadomości pismo magistratu w sprawie maszynowej pomyłki w uchwale rady z dnia 14 marca b. r., dotyczącej gruntu Cukiermana oraz zatwierdzono projekt i kosztorys przebudowy ulic Kościuszki i części Kołłątaja.

Sprawa zatwierdzenia umowy, zawartej z magistratem m. Olkusza o dzierżawę gruntu w Bukownie, na budowę dwuch baraków letnich: jednego dla ludności chrześcjańskiej, drugiego dla żydowskiej przedstawia się w ten sposób, że dzierżawa gruntu, na którym magistrat własnym kosztem ma wybudować 2 baraki, opiewa tylko na 15 lat, poczem magistrat musi budynki uprzątnąć ewentualnie zgodzić się później na wygórowany czynsz dzierżawny. Koszt budowy baraków komisja budowlana obliczyła na 50 tysięcy, po zażądaniu jednak ofert od firm budowlanych, przekonano się, że koszt budowy baraków wynosić będzie do stu tysięcy zł.

Na zasadzie powyższych faktów dr. Weinzieher podał wniosek, aby całą tę sprawę przesłać do zmodyfikowania komisji budowlanej, co większością głosów uchwalono.

W dalszym ciągu uchwalono jednogłośnie bez dyskusji nabyć plac przy ulicy Przecznej za sumę 146 tysięcy, przenieść pomieszczenia budującego się domu noclegowego do lokalu ośrodka zdrowia, zapisać miasto na członka zwyczajnego stow. polskich kongresów drogowych i na członka rzeczywistego polsk. inst. wodociągowo kanalizacyjnego w Warszawie, ze składką 50 złotych.

Sprawę uchwalenia nowych etatów na wniosek r. Lidzbarskiego, odłożono do przyszłego posiedzenia, na którem zarząd da szczegółowe wyjaśnienia.

Kronika.

KALENDARZYK.

Czerwiec 29 Środa	Piorta i Pawła Emilji m. i Lucji Wschód słońca 3.17. Zachód „ 8.00.

RADJO.

Sroda — 29 czerwca.

WARSZAWA.

10.15 Transmisja nabożeństwa z Katedry Poznańskiej.
12.00 Komunikat lotniczo meteorologiczny. Komunikaty P.A.T. Nad program.
13.45 Odczyt pt. „Bieżące roboty"
14.10 Odczyt pt. „Jak żywić krowy żeby dawały korzyść"
14.35 Odczyt p.t. „Scalać swoje grunta"
15.05 Komunikat lotniczo-meteorologiczny, nadprogram,— Odczyt pt. „Rolnictwo a samorząd"
15.30 Transmisja z Doliny Szwajcarskiej.
16.30 Program dla dzieci.
17.00 Nad progam i komunikaty.
18.35 Rozmaitości.
17.15 Transmisja z Poznania
18.55 Komunikaty „P.A.T."
19.10 Skrzynka pocztowa.
19.35 Odczyt pod tyt. „Zagadnienie komasacji"
20.00 Odczyt pt. „Polska a Jugosławja"
20.30 Koncert poświęcony muzyce jugosławiańskiej
22.00 Komunikat lotniczo - meteorologiczny, sygnał czasu, nad program, komunikaty PAT.
22.30 Transmisja muzyki tanecznej z restauracji „Rydz"

KRAKÓW.

10.15 Transmisja nabożeństwa z Katedry Poznańskiej.
15.30 Transmisja z Warszawy.
16.30 Program dla dzieci.
17.00 Przerwa
17.15 Transmisja z Poznania.
18.35 Przerwa, ewent. komunikaty.
19.00 Odczyt pt „Kościół Panny Marji w Krakowie".
19.30 Rozmaitości.
20.00 Odczyt pt. „Polska w Międzynarodowej Radzie dla badań morza".
20.30 Transmisja z Warszawy.

POZNAŃ.

10.15 Transmisja nabożeństwa z Katedry Poznańskiej.
15.30 Transmisja koncertu z Warszawy.
17.00 Przerwa, wzgl. komunikaty
18.35 Nad program.
18.50 Przegląd rzeczy ciekawych z całego świata.
19.15 Program dla dzieci.
20.00 Odczyt pt „Nasza mewa ojczysta"
20.30 Transmisja koncertu z Warszawy i sygnał czasu.
22.10 Komunikat sportowy
22.30 Transmisja muzyki tanecznej z „Palais Royal"

Z Sosnowca.

(s) **Zaćmienie słońca,** częściowe, rozpocznie się u nas o godz. 5 min. 22 rano, a skończy się o godz. 7 min. 22; największa faza zaćmienia, kiedy będzie zasłonięte 4/5 tarczy słonecznej, nastąpi o godz. 6 min. 19 r.

(s) **Akademja ku czci J. Słowackiego na Niemcach.** W poniedziałek 27 bm. odbyła się w sali gospody na Niemcach uroczysta akademja ku czci Juljusza Słowackiego, zorganizowana przez miejscowy komitet z p. Białkowską na czele.

W powodzi kwiatów na tle godeł państwowych wzniesiono wielki biust Króla-Ducha. Sala przepełniona. Nastrój uroczysty. Z wielką swadą i znajomością tematu — wygłosił odczyt o J. Słowackim prof. Rychter. Fragmenty z „Kordjana" recytował przepięknie znany art. dram. p. Tymoteusz Ortym. Podniosłą uroczystość zakończyły produkcje doskonałej orkiestry miejscowej.

Zaznaczyć należy, że była to pierwsza akademja w Zagłębiu ku czci Wielkiego Wieszcza, która odbyła się przy zapełnionej sali, w przeciwstawieństwie do przerażających pustek w Sosnowcu, na Saturnie i innych miastach.

Fakt ten świadczy chlubnie o uspołecznieniu Niemiec i Kazimierza.

(s) **Wpłacać składkę ogniową!** Magistrat miasta Sosnowca wzywa wszystkich właścicieli nieruchomości, których budynki są ubezpieczone w polskiej dyrekcji ubezpieczeń wzajemnych w Sosnowcu, do wpłacenia w kasie miejskiej do dnia 31 lipca 1927 r. składki ogniowej za czas od 1-go stycznia do 31 grudnia 1927 roku.

O wysokości składki można się poinformować w wydziale finansowo-podatkowym magistratu (pokój nr. 22, okienko nr. 3)

Po wskazanym terminie składka ogniowa będzie ściągana wraz z odsetkami za zwłokę oraz z kosztami w drodze egzekucji przymusowej.

(s) **Podatek od lokali i niezabudowanych placów.** Magistrat m. Sosnowca przypomina wszystkich płatnikom podatku od lokali oraz od niezabudowanych placów, iż terminy płatności I ej i II-ej raty za 1927 rok już upłynęły i w najbliższym czasie podjęta zostanie egzekucja tych zaległości.

Powyższe odnosi się również do płatników podatku od nieruchomości, ponieważ I a rata tego podatku również upłynęła 1 go czerwca r. b.

Wobec wysokich kosztów egzekucyjnych (5 proc. sumy podatku) w interesie płatników leży wniesienie zaległych rat przed przyjściem sekwestratora.

Wzmożona egzekucja zaległości podatkowych rozpocznie się w połowie lipca r b.

(s) **Powszechny uniwersytet regjonalny.** Niniejszem komunikujemy, że w czasie od 6-go do 12 lipca r. b. odbędzie się w Sosnowcu w sali stowarzyszenia techników (ul. Czysta nr. 9), 6 cio dniowy kurs uniwersytecki, poświęcony Zagłębiu, według następującego programu:

Geologja polskiego zagłębia górniczego (godz. 3) preleg. inż. Makowski, wielki przemysł (godz. 1) prel. inż. Makowski, flora (godz 4) prel. dr. K. Stecki, fauna (godz. 4) dr. T. Jaczewski, geografja (g. 4) dr. St. Niemcówna, antropologja (godz. 2) dr. J. Mydlarski, prehistorja (godz. 2) prof. dr. W. Antoniewicz, etnografja (godz. 4) prof. dr. J. S. Bystroń, język ludowy pol. zagłębia górniczego (godz. 2) preleg. prof dr. K. Nitsch.

Zapisy na kurs i opłatę nadsyłać pod adresem: kancelarja powsz. uniw. regjon. w Sosnowcu, ul. Wawel szkoła powsz. nr. 6 Fr. Zbiegniewski.

Opłata za cały kurs wynosi od członków związku P. N. S. P. 24 zł., a od osób, nie należących do związku, — po 1.50 zł. za każdy wykład.

Dla słuchaczy przyjezdnych noclegi zapewnione.

(s) **L. O. P. P. w Zagłębiu.** Komitet okręgowy Zagłębia Dąbrowskiego podaje do wiadomości co następuje:

Zarząd główny ligi obrony powietrznej państwa urządza w Warszawie kurs prelegentów. Kurs rozpocznie się 1.VIII i trwać będzie do dnia 15 sierpnia b. r. Na komitet okręgowy Zagłębia Dąbr. przypada prawo wysłania 3 ch kandydatów. Koszty podróży i utrzymania ponosi komitet okręgowy.

Program wykładów obejmuje: 1) Krótki historyczny szkic rozwoju lotnictwa od czasów najdawniejszych do dzisiejszych. 2) Samolot i silnik, zasady i budowa. Zasady lotu. 3) Wojna w powietrzu (Lotnictwo wojskowe). 4) Lotnictwo komunikacyjne. 5) Lotnictwo jako czynnik rozwoju cywilizacji. (Lotnictwo sanitarne), pomiary fotogrameryczne, ochrona lasów oraz inne zastosowania. 6) Sterowce i balony. 7) Gazy a obrona przeciwgazowa. 8) Liga obrony powietrznej państwa, jej organizacja i jej program. 9) Technika przemawiania. 10) Znaczenie modelarstwa lotniczego. 11). Zwiedzanie warsztatów, ewentualnie również wyjazd do jednej z fabryk.

Na kurs przyjmowani będą kandydaci z wykształceniem średniem i wyższem. Zgłoszenia przyjmuje biuro L. O. P. P. Sosnowiec, Kościelna 6 między godziną 9—2-ą i 4–6 ą pp.

(s) **Żeńska szkoła rzemiosł** w Sosnowcu, Kaliska 13, przyjmuje zapisy na działy: 1) introligatorstwo, 2) trykotarstwo, 3) kamasznictwo z szewstwem i 4) modniarstwo z czapnictwem.

Program szkoły obejmuje naukę teoretyczną i praktyczną. Informacyj udziela i przyjmuje zapisy kancelarja szkoły handlowej żeńskiej, Dęblińska 11.

(s) **Władze rządowe zajmą się zatargiem między tow. sosnowieckiem a magistratem.** Ministerjum robót publicznych nadesłało do magistratu pismo, zatwierdzające drobne zmiany w robotach kanalizacyjnych, oraz zwróciło się do województwa w sprawie wszczęcia dochodzenia wodno prawnego. Dochodzenie to będzie przeprowadzone w związku z zatargiem, jaki toczy się między magistratem a towarzystwem sosnowieckiem.

Ze swej strony p. wojewoManteufel zwrócił się do magistratu o wyznaczenie wspólnej konferencji z towarzystwem sosnowieckiem. Konferencja ta odbędzie się pod przewodnictwem delegata województwa i będzie miała na celu ostateczne zlikwidowanie stałych tarć, jakie panują między magistratem a tow. sosnowieckiem.

Spodziewać się więc należy, że nasze władze będą umiały wytłumaczyć tow. sosnowieckiemu, że nie można interesów miasta i ludności podporządkowywać interesom jednostek. Wrogie stacowisko tow. sosnowieckiego wobec miastn musi raz nareszcie ulec rewizji.

(s) **Zakończenie zatargu w hucie „Milowice".** Na interwencję inspektora pracy p. Rychłowskiego dyrekcja huty „Milowice" pozostawiła robotnikom do dnia 8 lipca te same stawki akordowe, jakie otrzymywali dotychczas. Nowe stawki będą obowiązywać dopiero od dnia 8 lipca.

(s) **Polski związek zawodowy pracowników przemysłowych i handlowych zswiadamia,** że sekretarjat sekcji młodzieży przy związku urzęduje we wtorki i czwartki w lokalu związku przy ulicy Warszawskiej 22 od godziny 7 do godziny 9 wieczorem.

Kandydaci na członków winni zgłaszać się w powyższym terminie po deklaracje.

Zapisy rozpoczną się w dniu 30 czerwca br.

(s) **Odłożenie konferencji** Wyznaczona na ubiegły poniedziałek konferencja w sprawie podwyżki płac w przemyśle budowlanym, nie odbyła się z powodu nieprzybycia na konferencję przedsiębiorców budowlanych. Konferencja ta została wyznaczona na dzień 5 lipca b. r.

(s) **„Majówka" w lesie „Dębowa Góra" pod Sławkowem.** Wyjazd nastąpi ze Strzemieszyc Rad. w niedzielę d. 3 lipca rano o godz nie 7,05 do stacji Sławków. Szczegóły w zaproszeniech. Wyjeżdżających obowiązuje zaopatrzenie się w zaproszenia które będą do dyspozycji u osób z komitetu; w Niemcach u p. Aliny Dziewięckiej, w Maczkach u p. Heleny Piętkówny, w Strzemieszycach u p. Stanisławy Czekalskiej, Kazimierz, Juljusz i okolica u p. Haliny Cottówny szkoła w Porąbce, w Sławkowie u p. Eugenji Egierskiej, w Olkuszu u p. Józefy Egierskiej, w Katowicach ul. Powstańców Nr. 8 u p. Bolesława Szczurowskiego, oraz w Dąbrowie Górn. u p. Henryka Piotrowskiego i w Sosnowcu ul. 3 Maja Nr. 8 u p. Pawła Kucharskiego. Czysty dochód z majówki przeznacza się na rzecz 47. Zagł. męsk. druż. harcerskiej im. K. Pułaskiego w Ostrowach.

(s) **Sprawa postoju samochodów i dorożek przed dworcem.** Dnia 30 b. m., o godzinie 11 rano odbędzie się na dworcu konferencja przedstawicieli władz kolejowych i magistratu w sprawie unormowania postoju samochodów i dorożek przed dworcem.

(s) **Niebezpieczny bandyta w rękach policji.** Onegdaj udało się policji schwytać, poszukiwanego od dłuższego czasu niebezpiecznego bandytę i fałszerza dolarów Władysława Kozła. Niebezpieczny ten bandyta ma na sumieniu kilkanaście rabunków. Głównym terenem jego operacji były kresy, gdzie też trudnił się masowem fałszerstwem dolarów. Aresztowany Kozioł został pod silną eskortą przewieziony do Będzina i osadzony w więzieniu.

(s) **Nie wolno wywozić trzody.** Wobec stwierdzenia w niektórych wsiach powiatu olkuskiego wśród trzody chlewnej pryszczycy, przedłużone zostało rozporządzenie, zabraniające z całego terenu województwa kieleckiego wywożenie trzody chlewnej zagranicę.

Z Będzina.

(b) **Ku czci Słowackiego.** Onegdaj członkowie miejscowego oddziału związku strzeleckiego, którzy brali udział w oddaniu hołdu prochom Króla-Ducha, zebrali się wieczorem o godz. 8 w sali szkoły powszechnej w lokalu po „Piaście", gdzie prof. Brodziński wygłosił okolicznościowe przemówienie wobec szczelnie zapełnionej sali.

(b) **Dalsze wybory do rad gminnych.** Dziś, odbędą się dalsze wybory do rad gminnych i wójtów w pow. będzińskim w miejscowościach: Łosień, Ożarowice i Wojkowice Kościelne.

(b) **Wyścigi pasażerów.** Po przyjściu pociągu na dworzec Będzin Miasto, obserwować można wyścigi wysiadających w kierunku wyjścia z peronu. Podobne wyścigi powodują wzajemne potrącania się pasażerów, no i obrzucanie się „soczystemi" wyrazami.

Trzeba jednak przyznać, że jedno wyjście z peronu, czy też jedno wejście stanowczo na tak ruchliwej stacji jest niewystarczające.

Możeby tak władze kolejowe pomyślały, aby tym niedomaganiom zaradzić.

(b) **Przewody elektryczne do odebrania.** W trzecim komisarjacie policji w Będzinie, prawy właściciel może odebrać 148 kg. linki miedzianej 25 ² m/m. pochodzącej prawdopodobnie z kradzieży.

Z Dąbrowy.

(d) **L. O. P. P.** Onegdaj w sali banku Udziałowego odbyło się zebranie LOPP., na którem uchwalono otworzoć dzielnicę-koło.

Koło należeć będzie do głównego komitetu i musi liczyć nie mniej, jak 25 członków.

(d) **Z Polski do Francji.** W roku 1919 podczas wojny światowej, przywieziono z frontu do szpitala w Sosnowcu, rannego żołnierza francuskiego nazwiskiem Lebrun. Po kilkudniowym pobycie w szpitalu francuz zmarł i został pochowany na cmentarzu w Dabrowie. Onegdaj przyjechała rodzina zmarłego ze specjalnem pismem od władz francuskich z prośbą o przewiezienie zwłok do Francji. Wczoraj odbyła się ekshumacja zwłok oraz nabożeństwo żałobne, na którem była obecna liczna kolonja francuska.

(d) **Młodociany zwyrodnialec.** Mieczysław Dudek, szestnastoletni uczeń kursów prywatnych, zamieszkały na Józefowie pod Zagórzem, dopuścił się czynu defloracji na 9-letniej Irence Wróblewskiej. Znamiennym jest, że dwaj br. młodego defloranta byli również karani za podobną zbrodnię. Irenką zajął się lekarz miejscowy, a Dudkiem policja.

(d) **Pod kołami pociągu.** Wczoraj o godz. 11-ej przed poł. funkcjonarjusz posterunku policji w Ząbkowicach Stanisław Hauser przy wyskakiwaniu z pociągu towarowego w Dąbrowie, dostał się przez własną nieostrożność pod koła, które zmiażdżyły mu klatkę piersiową i obcięły ręce. Po pięciu minutach nieuzyskawszy przytomności zmarł.

Trzeba zaznaczyć, że St. Hauser, na pół godziny przed nieszczęśliwym wypadkiem, zgłosił się do pow. komendy policji w Będzinie, z prośbą o kilkodniowy urlop aby mógł jechać do brata, który ma otrzymać święcenia kapłańskie. Kemenda przychyliła się do jego prośby i udzieliła 4-dniowego urlopu. Hauser wyszedł zadowolony, nie wiedząc o tem, że siła wyższa urlopuje go na zawsze.

Z Zawiercia.

(z) **Z posiedzenia wydziału powiatowego sejmiku zawierckiego.** Na ostatniem posiedzeniu wydziału powiatowego dokonano wyboru komisji budowy szpitala powszechnego w Myszkowie. Na przew. powałano p. starostę Cz. Kowalskiego, na członków: p. Aleksandra Steinhagena, Józefa Dziekciarczyka, z prawem kooptacji do komisji sił fachowych. Przyjęto regulamin dla komisji rolno-weterynaryjnej. Przyznano subwencję na kupno sikawek dla straży pozarnej we wsi Wysoka, gm. Żarki zł. 400 i dla Parkoszewie 450 zł. Przyznano również subwencję seminarjum nauczycielskiemu męskiemu w Dąbrowie zł. 225, na wysłanie 3 uczniów z pow. zawierckiego na kolonje letnie do Żelistrzewa obok Pucka. Postanowiono delegować na zjazd hygienistów w Poznaniu lekarza powiatowego d-ra Gajdzińskiego, jak również zdecydowano zaciągnąć pożyczkę w polskim banku komunalnym w Warszawie w wysokości 60 tysięcy zł. w złocie na budowę nowych dróg powiatowych.

Wybory wójta i rady gminnej w Żarkach, Poraju, Koziegłówkach i Rudniku Wielkim.

W ubiegłą niedzielę 26 b. m. odbyły się wybory wójta, jego zastępcy, członków rady gminnej i zastępców w nast. gminach: Zarki, Poraj, Koziegłówki i Rudnik Wielki.

W Zarkach wyborów dokonano przez aklamację. Wybrani zostali na wójta i zastępcę: Grabowski Leopold i Błszczak Stanisław; do rady gminnej: Seredyński Piotr, Stencel Feliks. Kwiatkowski Adam, Tenenbaum Szlama, Wintern Moszek, Szporn Herszlik, Zdebich Karol, Ucracki Ludwik, Masłoń Wojciech, Kaczyński Jerzy, Lubas Mikołaj i Radosz Jan, na zastępców: Morawiec Michał, Stępień Józef, Iwański Piotr, Wyporski Juljan, Nowak Franciszek i Grunwald Lejzor.

W Poraju na wójta i zastępcę głosowało 540 osób. Wybrani zostali: Byliński Tadeusz i Rosikoń Marcin. Do rady gminnej wybrani zostali: Bejm Antoni, Wołyniec Aleksander, Korabel Wacław, Piekarczyk Jacenty, Wawrzycki Bronisław, Zyser Lewek. Fazan Bronisław, Lachowski Władysław, Fazan Jan, Jakóbowski Walenty, Dobosz Sabestjan i Niepiekło Ludwik. Na zastępców: Wawrzycki Stanisław, Cichoń Stanisław, Brymora Jan, Krakowian Jan, Korąbel Paweł i Tokarski Antoni.

W Koziegłówkach na wójta i zastępcę głosowało 616 osób. Wybrani zostali: Kutak Jan i Oleksiak Antoni. Do rady gminnej przez aklamację zostali wybrani: Kozak Władysław. Rudowski Władysław, Psonka Walenty, Sopota Jan, Węgrzyn Wojciech, Będkowski Michał, Fikier Roman, Kain Jan, Kupicha Bronisław, Motyl Stefan, Wylon Walenty i Janas Jan. Na zastępców przez tajne głosowanie zostali wybrani: Nowak Władysław, Torbus Józef, Bereza Jan, Fronczak Józef, Musialik Michał i Meklenburg Artur.

W Rudniku Wielkim na wójta i zostępcę wybrani zostali: Zemła Szymon i Nowara Antoni. Do rady gminnej: Kowalec Stanisław, Cwik Jan, Szatan Stanisław, Grzybczyk Franciszek, Będkowski Jan, Scibała Karol, Ciuk Ludwik, Mazur Władysław, Przonka Bronisław, Paliga Szczepan, Góral Franciszek i Kuchta Stanisław. Na zastępców przez aklamacje zostali wybrani: Cesarz Kazimierz, Gorzelak Józef, Surma Józef, Musialik Mikołaj, Zemła Ignacy i Żak Wojciech.

Pies pozbawiony uroku.

2 tygodnie za niedozwoloną operację.

Do wydziału odwoławczego warszawskiego sądu okręgowego trafił drobny napozór, lecz osobliwy proces przeciw podmiejskiemu kmiotkowi Konstantemu Kani, którego policja oskarżyła o dręczenie zwierząt.

Kania ma suczkę, którą stale odwiedzał pewien romantyczny kundel, Kmiotek odpędzał go kijem i złem słowem, nic to jednak nie pomagało.

Ku strapieniu gospodarza przedstawicielka pięknej połowy psiego rodu patrzyła chętnym okiem na owego właśnie chłystka i przyjęła jego zalecanki wbrew planom właściciela

Chłop rozeźlił się nie na żarty. Złapał nieszczęsnego amanta, skrępował go powrozem i, przyniósłszy ostry nóż, dokonał na nim operacji, godzącej w jego psią galanterję.

Pociągnięty do odpowiedzialności karnej włościjanin nie rozumiał zupełnie, czego chce wymiar sprawiedliwości. Dowodził, że na wsi często psy poddają tego rodzaju operacji, by nie biegały w poszukiwaniu wrażeń i lepiej stróżowały.

Sąd w dwu instancjach skazał Kanię z Jadowa na 2 tygodnie aresztu.

Wezwanie.

Niniejszem wzywa się p. Wojciecha Świeczkę zamieszkały w Sosnowcu, przy ul. Rzymskiej Nr. 1, aby zgłosił się w dniu 6 lipca b r. o godzinie 11 do kancelarji Cechu Piekarzy w Sosnowcu, ul. Sienkiewicza 8 z wekslami po odbiór pieniędzy odemnie Adama Biegańskiego, oraz aby zwrócił weksel na zł. 500 pieniądze z którego już przez Fana są w dniu 1-go kwietnia r. b. odebrane a weksel mi nie został zwrócony.

Modrzejów, dn. 28-VI 1927 r.

Adam Biegański.

Drukarnia Handlowa R. MONSIORSKI Będzin Plac 3-go Maja 4.